

KESKUSTELUALOITE 8/2013 vp

Kiusaaminen ja kurinpitotoimet kouluissa

Eduskunnan puhemiehelle

Julkisuudessa ollut Alppilan yläasteen opettajan erottaminen on herättänyt aiheellisen keskustelun opettajien keinoista pitää yllä järjestystä kouluissa. Opettaja työnsi häiriötä aiheuttaneen oppilaan ulos koulun ruokalasta, ja tämän tapauksen perusteella hänet erotettiin. Oppilaan aiheuttamat vaaratilanteet ovat valitettavan yleisiä. OAJ:n mukaan vastaavia tapahtumia sattuu kouluissa kymmenittäin, jopa sadoittain vuodessa.

Perusopetuslain mukaan opettajalla tai rehtorilla on oikeus poistaa häiritsevä tai vaaraa aiheuttava oppilas luokkahuoneesta tai koulun alueelta käyttäen välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina tilanteen kokonaisarvio huomioon ottaen. Julkisuudessa ollut tapaus tuo ilmi selkeän puutteen perusopetuslaissa ja sen soveltamisessa.

Toinen merkittävä ennakkotapaus on apulaisoikeuskanslerin tulkinta, jonka mukaan Sastamalan koulu ei voinut viime vuonna määrätä oppilaille rangaistusta koulumatkalla tapahtuvasta tupakanpoltosta. Opetushallituksen mukaan koulu ei voi puuttua myöskään koulumatkoilla tapahtuvaan kiusaamiseen, koska vastuu koulumatkoista kuuluu kunnalle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on parhaillaan uudistamassa perusopetuslakia kurinpitotoimien osalta. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan lakimuutoksen yhteydessä ei kuitenkaan ole tarkoitus muuttaa pykälää häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistamisesta siihen

muotoon, että vastaavilta epäselvyyksiltä häiriötilanteiden hoidossa välttyttäisiin. Myöskään koulumatkojen vastuukysymyksiin ei tämän hetken tiedoilla ole tulossa riittävää muutosta.

Julkisuudessa olleet tapaukset luovat epätoisuutta koulujärjestelmään. Koulujen ja opettajien toimivalta kurinpitoasioissa pitää selkeyttää sekä kirkastaa aikuisten kasvatusvastuuta.

Kiusaamistapaukset ja häiriöt johtuvat muun muassa lasten ongelmista, joita voivat selittää monet eri tekijät. Koululaitoksen pitää kuitenkin olla se taho, josta lapsi voi saada apua ongelmiin, jos lähipiirin apua ei ole saatavilla tai se ei ole riittävää. Koulukiusaaminen nostaa lasten syrjäytymisen riskiä merkittävästi. Lisäksi jokaisella lapsella tulee olla oikeus turvalliseen koulunkäyntiin.

Oppilashuollon pitää taata koululaisille keinot saada apua ongelmiinsa. Paikoitellen liian isot luokkakoot ja kuntien riittämättömät psykologi- ja kuraattoripalvelut pahentavat tilannetta. Kiusaamistilanteen toimintatavat tulisi kirjata lakiin ja varmistaa, että kiusaamiseen puututaan ajoissa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun koulujen opettajien ja rehtoreiden kurinpitotoimien käytöstä, rajoista ja laajuudesta ja koulujen vastuusta kiusaamistapauksissa.

KA 8/2013 vp — Pia Kauma /kok ym.

Helsingissä 9 päivänä huhtikuuta 2013

Pia Kauma /kok
Ben Zyskowitz /kok
Pauli Kiuru /kok
Markku Mäntymaa /kok
Outi Mäkelä /kok
Kimmo Sasi /kok
Stefan Wallin /r
Arto Satonen /kok
Lasse Männistö /kok
Sampsa Kataja /kok
Janne Sankelo /kok
Sofia Vikman /kok
Jaana Pelkonen /kok
Sari Palm /kd
Tapani Tölli /kesk
Kimmo Tiilikainen /kesk
Lasse Hautala /kesk
Arto Pirttilahti /kesk
Ari Jalonen /ps

Ari Torniainen /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Anne Kalmari /kesk
Elsi Katainen /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Markus Lohi /kesk
Annika Saarikko /kesk
Sauli Ahvenjärvi /kd
Peter Östman /kd
Esko Kiviranta /kesk
Maria Lohela /ps
James Hirvisaari /ps
Ritva Elomaa /ps
Anssi Joutsenlahti /ps
Sanna Lauslahti /kok
Petteri Orpo /kok
Tapani Mäkinen /kok
Arja Juvonen /ps